

(Gewijzigd) Raadsvoorstel

Aan de raad van de gemeente Sliedrecht

Zaaknummer:	Sliedrecht, 10 juni 2014

Onderwerp:

Verbetering politieke besluitvormingsproces

Beslispunten

1. Kennis te nemen van het projectplan Verbeteren Politieke besluitvormingsproces, waarin uitvoering wordt gegeven aan het raadsbesluit d.d. 11 maart 2014 en de overgenomen aanbevelingen in concrete acties uitgewerkt worden.
2. De positie van de agendacommissie te versterken door:
  - a. Het (nog op te stellen) raadsprogramma op te nemen in de verzamelagenda van de gemeenteraad ter ondersteuning van de functie van de Agendacommissie.
  - b. **(vervallen)**
  - c. De Agendacommissie verantwoordelijk te maken voor de totstandkoming van Sliedrechtconferenties en deze conferenties met ondersteuning van griffie, college en ambtelijke organisatie te laten organiseren.
  - d. De criteria op basis waarvan de nul- en één-meting plaatsvinden tzt ter **besluitvorming** aan de Agendacommissie voor te leggen
3. **De zogeheten BOB-structuur als vergadermodel na de zomer van 2014 in te voeren**
4. Opdracht te geven om binnen het project Verbeteren politieke besluitvorming de haalbaarheid te onderzoeken van beeldvormende vergaderingen van de gemeenteraad midden in de samenleving (buiten de raadszaal).
5. **Een** budget van EUR 93.500 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van **de optimale variant** van het project Verbeteren politieke besluitvorming, waarvan €20.000 uit lopende budgetten van de griffie en €73.500 uit de algemene reserve wordt gedekt en de bijgevoegde begrotingswijziging nr. 214009 vast te stellen.

Samenvatting

Op 11 maart heeft de raad besloten om haar wens om het politieke besluitvormingsproces te verbeteren in projectvorm op te pakken. De raad heeft aan een stuurgroep gevraagd dit ter verdere besluitvorming uit te werken in een projectplan. Het nu voorliggende projectplan geeft aan welke resultaten er gehaald worden, welke activiteiten daarvoor opgestart moeten worden, hoe de projectstructuur er uit ziet en welke capaciteit het project vraagt. Het projectplan betreft alle partijen die bij de totstandkoming van een raadsbesluit betrokken zijn bij het verbetertraject.

In het projectplan wordt de rol van de agendacommissie versterkt door haar op basis van het raadsprogramma de vergaderagenda voor de lange termijn voor de gemeenteraad te laten opstellen. Om de zichtbaarheid van de gemeenteraad in de samenleving te bevorderen krijgt de agendacommissie de centrale rol en verantwoordelijkheid voor het organiseren van Sliedrechtsessies in deze raadsperiode. Vanwege de zichtbaarheid en om de informatie-uitwisseling te bevorderen zal de haalbaarheid onderzocht worden om beeldvormende bijeenkomsten op locatie te laten plaatsvinden.

In de behandeling van het voorstel tijdens de opiniërende bijeenkomst van dinsdag 20 mei 2014 heeft de raad gevraagd te bezien welke mogelijkheden er zijn tot een soberder uitvoering. Hiertoe is in dit voorstel naast de optimale variant ook een sobere variant uitgewerkt.

Inleiding

Op 11 maart 2013 heeft de raad besloten het project Verbetering Politieke Besluitvormingsproces op te starten. Daarbij is afgesproken dat het projectplan waarin de projectaanpak wordt uitgewerkt in concrete acties voorgelegd zal worden aan de gemeenteraad.

Beoogd effect

Door het uitvoeren van het project Verbeteren politieke besluitvormingsproces worden alle stappen vanaf het begin van een beleidsvormingsproces tot en met het raadsbesluit op elkaar afgestemd. Hierbij worden de aanbevelingen uit de rapporten ‘Onderzoek Dualisering; Effectiviteit Dualisme in Sliedrecht’ en ‘Aanbevelingen voor een nieuwe vergadering’ omgezet in concrete activiteiten. Waardoor een beter functionerend politiek besluitvormingsproces ontstaat, zodat de raad op hoofdlijnen kan sturen, heldere kaders kan stellen en tot goede besluitvorming komt.

Argumenten

1.1 Raad heeft wezenlijke problemen gesignaleerd waar samenhang tussen bestaat

Er zijn uiteenlopende problemen gesignaleerd door de raad. Veel raadsleden hebben het idee “niet aan de knoppen” te zitten, terwijl de raad toch echt het hoogste orgaan is. Verder wordt regelmatig gezegd dat voorstellen en stukken niet goed zijn. Ook over het verloop van vergaderingen en de efficiency ervan zijn geregeld kritische geluiden te horen. Overigens zijn vanuit het college en de ambtelijke organisatie op deze punten ook wel twijfels geuit. Centraal in de voorgestelde aanpak is dat de bevoegdheid van de raad in een besluitvormingsproces de rol van die raad in dat proces bepaalt. Daarvan afgeleid worden per fase in de besluitvorming vergaderingen bepaald met per vergadering een helder doel, een heldere opzet en daarop toegesneden voorstellen en stukken. Dat is niet alleen “van de raad”, “van het college” of “van de organisatie” maar elk van de drie speelt daarin een rol. In de voorgestelde projectaanpak komt die samenhangende aanpak tot zijn recht.

1.2 in het projectplan zijn de concrete acties uitgewerkt

In het projectplan zijn de concrete acties uitgewerkt m.b.t. de optimale variant. De in deze variant weergegeven ambitie, planning en activiteiten vormen een samenhangend geheel. Dat geldt ook voor de bijbehorende begroting. Verlaging van de kosten door op onderdelen te “snijden” is vanwege deze samenhang niet of nauwelijks mogelijk. Uitvoering van het project tegen lagere kosten kan alleen door de ambities en het tempo te verlagen. Dit is uitgewerkt in de sobere variant.

2.1. Een stevige rol van de agendacommissie versterkt de kwaliteit van de besluitvorming

In het verleden is de raad geconfronteerd met stukken die niet het gewenste kwaliteitsniveau hadden en met ingelaste vergaderingen die tot extra werkdruk voor de raadsleden leidde. In voorgenoemde rapporten wordt aanbevolen om de agendacommissie in het proces van planning van vergaderingen een sterkere rol te laten spelen. Om te zorgen dat alle onderwerpen uit het raadsprogramma ook daadwerkelijk op tijd aan bod komen en om te voorkomen dat de raad weer geconfronteerd wordt met ingelaste vergaderingen, is het van belang te komen tot een lange termijnplanning van de onderwerpen die in de raad behandeld moeten worden.

Om te bereiken dat de hele keten van besluitvorming (van de steller van het stuk tot aan de besluitvorming door de raad) op elkaar is afgestemd, moet de lange termijnagenda van de raad vervolgens worden doorvertaald naar een planning voor het college en de ambtelijke organisatie. Zodat de raadstukken op tijd klaar zijn en aangeleverd worden voor de betreffende vergaderingen.

Door helder de criteria formuleren waaraan raadsstukken moeten voldoen krijgt de agendacommissie ook handvatten om te bepalen of de aangeboden stukken al rijp zijn voor agendering van de betreffende vergaderingen.

3.1. Zichtbaar in Sliedrecht

Om inwoners gevoel te laten houden met bestuurlijke keuzes, is het noodzakelijk om besluiten inzichtelijk tot stand te laten komen. Maar ook om over belangrijke onderwerpen met inwoners van gedachten te wisselen zonder direct vast te zitten aan besluitvormingsvragen. Daarom is in het rapport “Aanbevelingen voor een nieuwe vergadering” geadviseerd om een aantal malen per jaar een Sliedrechtconferentie te organiseren. Daarin spreken raadsleden met inwoners en organisaties over de uitdagingen en ontwikkelingen in de gemeente. De bijeenkomsten leiden niet tot standpuntbepaling of besluiten; de onderwerpen helpen fracties en individuele politici in het beter formuleren van hun ‘stip op de horizon’. De onderwerpen en samenstelling van een dergelijk programma moet per keer worden bekeken en kan gebruik maken van gastsprekers en verschillende, minder traditionele gespreksvormen. Omdat dit een bijeenkomst van de raad is, ligt het voor de hand om ook de raad, in de vorm van de agendacommissie, verantwoordelijk te maken voor de totstandkoming van deze Sliedrechtconferenties (thema, planning, locatie e.d.) Voor de praktische uitvoering hiervan kan de agendacommissie dan een beroep doen op ondersteuning door griffie, college en ambtelijke organisatie.

3.2. Beelden vorm je in de samenleving

De beeldvormende vergaderingen van de raad zijn erop gericht dat de raad krijgt informatie over een te nemen besluit en vooral over ‘het waarom’ van het besluit. De raads- en burgerleden krijgen de kans om de indiener van het voorstel te ondervragen over dit ‘waarom’. Aan het eind van de vergadering heeft de raad goed inzicht over welke maatschappelijke problemen er onder een te nemen besluit liggen. In de praktijk bij andere gemeenten blijkt dat het open, informatieve gesprek niet bevorderd wordt door de setting van de raadszaal. De standaardinrichting van een raadszaal leidt al snel tot politieke discussies en stellingname in plaats van open informatie-uitwisseling.

Daarnaast wordt als gekozen wordt om deze bijeenkomsten in de samenleving te organiseren (op locaties passend bij het onderwerp) de betrokkenheid van de inwoners/belanghebbenden vergroot. Beeldvorming vindt dan immers midden in de maatschappij, in de directe leefomgeving van betrokkenen plaats.

Tevens is onlangs een raads werkgroep Raadhuis geïnstalleerd die onderzoek doet naar alternatieve benutting van het raadhuis. In afwachting van de bevindingen van deze werkgroep zou alvast geëxperimenteerd kunnen worden met beeldvormende bijeenkomsten op locatie.

Het organiseren van beeldvormende bijeenkomsten op locatie vraagt echter ook goed afwegen van de (logistieke en financiële) consequenties. Deze bijeenkomsten staan immers ingepland voorafgaand aan oordeelsvormende vergaderingen. En oordeelsvormende bijeenkomsten vragen wel verslaglegging en worden live uitgezonden. Dus weer verhuizing naar de raadszaal. Nader onderzoek naar de haalbaarheid van het organiseren van beeldvormende vergaderingen op locatie is dan ook noodzakelijk als de raad belang hecht aan het uitvoeren van beeldvormende vergaderingen in de samenleving.

4.1. Deze ontwikkeling vraagt om een investering

Het komen tot een verbeterd politiek besluitvormingsproces vraagt een inspanning van alle betrokkenen in het proces. Dat betekent dat alle deelnemers aan het ontwikkeltraject tijd en energie hierin zullen moeten investeren om het project tot een succes te maken. Ondanks de al volle agenda’s zal het grootste gedeelte van deze benodigde capaciteit binnen de bestaande organisatie worden uitgevoerd. Wel zal, mede op basis van de gewenste onafhankelijkheid, scherpte en bewaking van doelen, een externe projectleider worden ingezet.

De totale investering **van de optimale variant van** het project bedragen EUR 93.500 (exclusief omzetbelasting). Hiervan wordt EUR 20.000 gedekt uit het budget griffie. **Dit bedrag bestaat uit een incidentele en een structurele component. Incidenteel is €10.000 restantkrediet uit februari 2012 bedoeld voor de werving nieuwe burgemeester en een verbetertraject raad. De structurele component betreft een onderdeel van het griffiebudget, te weten een post ad €10.000 externe adviesopdrachten. Deze post wordt voor 2014 aangewend voor dit project.** Daarmee resteert een bedrag van EUR 73.500 waarvoor in de huidige budgetten geen dekking aanwezig is. De post voor onvoorziene uitgaven is ontoereikend om dit bedrag op te vangen en daarom stellen we voor om bij uitzondering op de Financiële Strategie de algemene reserve aan te wenden.

4.2 Sobere variant

Tijdens de opiniërende vergadering van 20 mei 2014 heeft de raad verzocht om te bezien in hoeverre het project met minder kosten uitgevoerd kan worden. In het projectplan zijn de aanbevelingen van het raadsbesluit van 11 maart 2014 in concrete acties uitgewerkt. De uitvoering van dit complete plan kost, zoals hierboven is aangegeven, EUR 93.500. Het project kan met minder kosten worden uitgevoerd door de ambities en het tempo te verlagen. Consequentie daarvan zal zijn dat het langzamer gaat, op een lager kwaliteitsniveau en dat er vaker dingen niet (helemaal) goed gaan.

In deze sobere variant wordt de BOB-structuur ingevoerd, de positie van de agendacommissie versterkt en worden er een debattraining en voorzitterstraining georganiseerd. Deze sobere variant zorgt ervoor dat de raad de regie krijgt op zijn eigen agenda en de raad beter herkenbaar en gemakkelijker benaderbaar is voor de samenleving. Het aparte ontwikkeltraject van de ambtelijke organisatie, behoudens een paar reflectiebijeenkomsten, vindt niet plaats. Hierbij zal enkel sprake zijn van “training-on-the-job”. Doordat er geen apart ontwikkeltraject is voor de ambtelijke organisatie in deze variant zullen de aangeleverde stukken niet direct van het gewenste kwaliteitsniveau zijn. Dit zal enige tijd vergen. Deze ontwikkeling moet plaatsvinden via het reguliere organisatie-ontwikkelingstraject. Daarnaast zal in deze variant de raad minder coaching krijgen m.b.t. de nieuwe werkwijze. Verder zal er weinig of geen ondersteuning zijn voor het college bij het invoering van de nieuwe politiek-bestuurlijke werkwijze. Tenslotte komt de nul- en één meting te vervallen. De totale kosten van deze sobere variant bedragen EUR 40.000.

Voorstel

Wij stellen u voor om de rol van de agendacommissie te versterken door haar op basis van het raadsprogramma de vergaderagenda voor de lange termijn voor de gemeenteraad te laten opstellen. Tevens stellen wij voor de agendacommissie de centrale rol en verantwoordelijkheid te geven voor het organiseren van Sliedrechtssessies in deze raadsperiode. Voor de praktische uitvoering hiervan kan de agendacommissie dan een beroep doen op ondersteuning door griffie, college en ambtelijke organisatie. Daarnaast stellen wij u voor om de projectgroep te vragen de haalbaarheid te onderzoeken van beeldvormende bijeenkomsten op locatie, in afwachting van het advies van de raads werkgroep Raadhuis over de huisvesting van raadsvergaderingen.

Om dit te kunnen realiseren in betrekkelijk korte tijd en met een stevig ambitieniveau is een projectplan uitgewerkt. Hierin wordt de verandering binnen de raad, maar zeker ook bij college en organisatie geïntegreerd opgepakt. In onze ogen is het een verantwoorde investering en vanuit deze overtuiging leggen we deze variant voor. In de opiniërende bespreking hebben diverse fracties echter twijfel geuit bij de hoogte van deze investering. Een zo breed mogelijk draagvlak is essentieel om dit project (hoe het ook wordt uitgevoerd) te laten slagen. Personele wisselingen na de verkiezingen in de raad, in het college en in de organisatie kunnen op zich ook al enigszins bijdragen aan veranderingen die worden beoogd. De keuze is uiteraard uiteindelijk aan de raad.

Daarmee vragen wij u als budget EUR 93.500 beschikbaar te stellen om de optimale variant van het project te kunnen uitvoeren, waarvan €20.000 te dekken uit lopende budgetten van de griffie en € 20.000 uit de algemene reserve. De desbetreffende begrotingswijziging nr. 214009 is bijgevoegd.

Kanttekeningen

N.v.t.

Kaderstellende en controlerende aspecten t.b.v. de gemeenteraad, uitgesplitst in:

- **Financiële kaders**
Beschikbaar stellen van EUR 93.500, waarvan €20.000 uit lopende budgetten van de griffie en €73.500 uit de algemene reserve. **De €20.000 bestaat uit €10.000 restantkrediet februari 2012 werving nieuwe burgemeester en verbetertraject raad - dit krediet wordt gedekt uit**

de reserve afwikkeling verplichtingen en is incidenteel budget. Daarnaast heeft de griffie een structureel budget van €10.000 voor externe adviesopdrachten. Deze post wordt voor 2014 aangewend voor dit project.

- **Wettelijke en Beleidskaders, eventueel inhoudelijke/ruimtelijke kaders**
Gemeentewet, Reglement van orde van de gemeenteraad.
- **Tijdspad, monitoring en evaluatie mb.t. voorgesteld raadsbesluit**
Start zo spoedig mogelijk, afronding en evaluatie **september 2015**.

Communicatie

N.v.t.

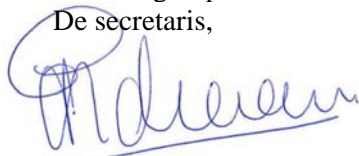
Vervolg

N.v.t.

Eerdere besluiten/behandeling raad

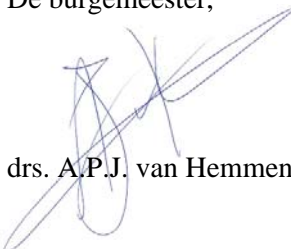
Besluit opstarten project Verbeteren politieke besluitvormingsproces op 11 maart 2014, **bespreking in opiniërende bijeenkomst op 20 mei 2014.**

De stuurgroep,
De secretaris,

drs. C.A. de Haas MBA

De burgemeester,

drs. A.P.J. van Hemmen

De griffier a.i.,

dr. M.J.E.M. van Dam

Bijlage(n):

conceptraadbesluit met de volgende bijlage:

1. Projectplan Verbetering Politieke Besluitvorming
2. Begrotingswijziging nr. 214009